

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7So/76/2016
Identifikačné číslo spisu: 1013201890
Dátum vydania rozhodnutia: 25.04.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Viola Takáčová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:1013201890.2

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a členiek senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a JUDr. Eriky Čanádyovej, v právnej veci navrhovateľa: W. O. Q., bytom B. O. XXX, proti odporkyňi: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Bratislava, Ul. 29. augusta 8 - 10, o predčasný starobný dôchodok, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 6. septembra 2016, č. k. 8Sd/109/2013-66, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo 6. septembra 2016, č. k. 8Sd/109/2013-66, m e n í tak, že rozhodnutia odporkyne z 13. júna 2013 číslo XXX XXX XXXX X a z 18. septembra 2013 číslo XXX XXX XXXX X z r u š u j e a vec jej v r a c i a na ďalšie konanie.

Navrhovateľovi náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

1.

Krajský súd v Bratislave napadnutým rozsudkom zo 6. septembra 2016 č. k. 8Sd/109/2013-66 potvrdil podľa § 250q ods. 2 OSP rozhodnutie odporkyne z 13. júna 2013 číslo XXX XXX XXXX X a z 18. septembra 2013 číslo XXX XXX XXXX X. O náhrade trov konania rozhodol tak, že navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznal, lebo si ich neuplatnil a odporkyňi trovy konania neprináležia.

Rozhodnutím z 13. júna 2013 číslo XXX XXX XXXX X rozhodla odporkyňa o zastavení výplaty starobného dôchodku od 4. júla 2013 podľa § 67 ods. 5 a § 112 ods. 6 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 543/2010 Z.z. (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) z toho dôvodu, že navrhovateľ bol od 15. januára 2013 povinne dôchodkovo poistený ako zamestnanec. Nárok na výplatu predčasného starobného dôchodku mu podľa § 112 ods. 6 zákona o sociálnom poistení zanikol od 4. februára 2013, tzn. odo dňa nasledujúceho po dni, ktorým uplynulo obdobie, za ktoré sa už predčasný starobný dôchodok vyplatil. Predčasný starobný dôchodok vyplatený za obdobie od 4.

februára 2013 do 3. júla 2013 v sume 1 995,00 eur sa podľa § 112 ods. 10 zákona o sociálnom poistení v znení zákona č. 543/2010Z.z. sa zúčtuje so sumou, na výplatu ktorého vznikne navrhovateľovi nárok.

Rozhodnutím z 18. septembra 2013 číslo XXX XXX XXXX X odporkyňa rozhodla podľa § 112 ods. 4 zákona o sociálnom poistení o uvoľnení výplaty predčasného starobného dôchodku od 4. júla 2013 z dôvodu, že sa zmenili skutočnosti rozhodujúce pre nárok na výplatu dôchodkovej dávky.

Krajský súd preskúmal opravným prostriedkom napadnuté rozhodnutia odporkyne podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku. Z vykonaného dokazovania zistil, že navrhovateľovi vzniklo od 15. januára 2013 nové povinné dôchodkové poistenie u zamestnávateľa FYTOFARM s.r.o., Dúbravská 21, Bratislava, a preto suma predčasného starobného dôchodku bola vyplatená neprávom od 4. februára 2013, t.j. od splátky, ktorá nasleduje po vzniku povinného dôchodkového poistenia do zániku povinného dôchodkového poistenia, t.j. do 28. februára 2013. Navrhovateľ mal u zamestnávateľa FYTOFARM s.r.o., uzavretú dohodu o pracovnej činnosti aj od 17. februára 2009 do 31. decembra 2012. V súlade s § 67 ods. 5 zákona o sociálnom poistení tak bola neprávom vyplatená suma predčasného starobného dôchodku dňa 4. februára 2013 v sume 359,10 eur mesačne. Na pracovný pomer, ktorý mal uzatvorený so SAV sa vzťahovalo ustanovenie § 293cl zákona o sociálnom poistení. Pretože išlo o vznik nového poistenia sumy na dôchodkovej dávke boli odporkyňou zúčtované správne. Krajský súd námietku o nedostatočne zistenom skutkovom stave neakceptoval, nakoľko ju navrhovateľ neupresnil. Záverom konštatoval, že navrhovateľovi vzniklo dôchodkové poistenie zamestnanca podľa § 293ck zákona o sociálnom poistení od 15. januára 2013, nárok na výplatu predčasného starobného dôchodku zanikol podľa § 67 ods. 5 zákona o sociálnom poistení od najbližšej splátky po tomto dni, t.j. od 4. februára 2013.

2.

Proti rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ odvolanie namietajúc jeho nezákonnosť. Poukázal na dohodu o pracovnej činnosti so spoločnosťou FYTOFARM s.r.o., ktorú uzatvoril na dobu neurčitú ešte dňa 13. decembra 2009. Vznik nového poistenia od 15. januára 2013 a vznik novej dohody o pracovnej činnosti, na základe ktorého zanikol nárok na výplatu predčasného starobného dôchodku bol zosnovaný odporkyňou. Krajskému súdu vytýkal, že neobjasnil rozpor medzi existujúcimi pracovnoprávnymi vzťahmi a stavom údajov v informačnom systéme Sociálnej poisťovne. Domnieval sa, že nakoľko je poistencom, ktorému bol predčasný starobný dôchodok priznaný pred 1. januárom 2013 a 31. decembra 2012 bol v právnom vzťahu na základe dohody o pracovnej činnosti, ktorá od 1. januára 2013 zakladá povinné dôchodkové poistenie zamestnanca, pričom jeho poistenie netrvalo po 28. februári 2013, vzťahuje sa na neho úprava uvedená v § 293cl zákona o sociálnom poistení ako špeciálna úprava vo vzťahu všeobecnej úpravy uvedenej v § 67 ods. 5 zákona o sociálnom poistení. Ak mu podľa § 293cl v prípade pokračovania dôchodkového poistenia zaniká nárok na výplatu predčasného starobného dôchodku po 28. februári 2013, rozhodnutie, že tento nárok zanikol už 4. februára 2013, je v rozpore s § 293cl zákona o sociálnom poistení.

3.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu žiadala rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť z dôvodov uvedených v preskúmaných rozhodnutiach. Zdôraznila, že v konaní nebolo preukázané, že navrhovateľovi vzniklo nové poistenie od 15. januára 2013 u zamestnávateľa FYTOFARM s.r.o., a preto výplata predčasného starobného dôchodku v súlade s § 67 ods. 5 zákona o sociálnom poistení nepatrila od 4. februára 2013, t.j. od splátky nasledujúcej po vzniku povinného dôchodkového poistenia.

4.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP a § 492 ods. 1, 2 SSP), preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu

predchádzalo, v medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá OSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa je dôvodné.

Podľa § 491 ods. 1, 2 zák. č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“), ak nie je ďalej ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona, ak by boli v neprospech žalobcu, ak je ním fyzická osoba alebo právnická osoba.

Podľa § 492 ods. 1 SSP konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Predmetom konania je preskúmanie zákonnosti rozhodnutí odporkyne vo veci zastavenia výplaty predčasného starobného dôchodku z dôvodu vzniku povinného dôchodkového poistenia od 15. januára 2013 a vo veci uvoľnenia výplaty predčasného starobného dôchodku od 4. júla 2013.

Odvolací súd námietky navrhovateľa ohľadom neprávom vyplatenej sumy na predčasnom starobnom dôchodku vo februári 2013 považoval za opodstatnené z týchto dôvodov:

Z obsahu spisov vyplýva, že predčasný starobný dôchodok bol navrhovateľovi priznaný podľa § 67 ods. 1 zákona o sociálnom poistení od 31. decembra 2012 rozhodnutím odporkyne č. XXX XXX XXXX z 15. januára 2013.

S účinnosťou od 1. januára 2013 sa v zákone č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 252/2012 Z.z. a č. 413/2012 Z.z. sa zmenili viaceré ustanovenia.

Podľa § 293c1 zákona o sociálnom poistení platí, že poistencovi, ktorému bol priznaný predčasný starobný dôchodok do 31. decembra 2012, ktorý nedovršil dôchodkový vek do 28. februára 2013 a pracuje na základe dohody aj po 28. februári 2013, zaniká nárok na výplatu predčasného starobného dôchodku od najbližšej splátky predčasného starobného dôchodku splatnej po 28. februári 2013 (mohol pracovať na základe dohody bez straty predčasného starobného dôchodku najdlhšie do 28. februára 2013, od 1. marca 2013 ukončil prácu na základe dohody alebo mu zanikol nárok na výplatu predčasného starobného dôchodku).

Z evidenčného listu dôchodkového poistenia, ktoré doručil Sociálnej poisťovni, pobočka Bratislava, dňa 13. marca 2013 zamestnávateľ navrhovateľa Ústav molekularnej biológie SAV, Dúbravská cesta 21, Bratislava (vyhotovené 8. marca 2013) bolo preukázateľne zistené, že v období dôchodkového poistenia od 1. januára 2013 do 28. februára 2013 navrhovateľ dosiahol vymeriavací základ 680,00 eur. Z ďalšej listiny založenej v administratívnom spise odporkyne, a to z Registračného listu FO, typ dokumentu odhláška, vyhotovenej zamestnávateľom FYTOFARM s.r.o. je preukázaný dátum vzniku právneho vzťahu - dohodár s platnosťou od 15. januára 2013 do 28. februára 2013.

Predčasní dôchodcovia, ktorí pracovali na dohodu o pracovnej činnosti alebo na dohodu o vykonaní práce, sa mali do konca februára 2013 rozhodnúť, a to medzi prácou alebo predčasným dôchodkom. Zamestnávateľ mal povinnosť poberateľa predčasného starobného dôchodku pracujúceho na dohodu k 1. januáru 2013 prihlásiť na dôchodkové poistenie, a to najneskôr do 31. januára. Takémuto dôchodcovi Sociálna poisťovňa od marca 2013 automaticky zastavila výplatu predčasného starobného dôchodku. To znamená, že počas januára a februára ešte mohol poberať predčasný dôchodok. Od výplatného termínu dôchodku po 28. februári 2013 nárok na jeho výplatu zanikol v prípade, ak poberateľ dávky predčasného starobného dôchodku sa rozhodol stále pracovať na dohodu.

Z dôvodov vyššie uvedených, odvolací súd považoval odvolanie navrhovateľa za opodstatnené, preto mu vyhovel a rozsudok krajského súdu zmenil tak, že rozhodnutia odporkyne pre nesprávne právne posúdenie veci § 250j ods. 2 písm. a/ OSP zrušil a vrátil jej vec na ďalšie konanie.

Úlohou odporkyne bude znovu prehodnotiť nárok navrhovateľa na výplatu predčasného starobného dôchodku v mesiaci február 2013 v rozsahu vyššie naznačenom.

Podľa § 250k ods. 1 veta prvá OSP, ak mal žalobca úspech celkom alebo sčasti, súd mu proti žalovanému prizná právo na úplnú alebo čiastočnú náhradu trov konania.

O trovách konania odvolací súd rozhodol v súlade s § 246c ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 a § 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s § 491 ods. 1, 2 SSP tak, že úspešnému navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznal, lebo si ich v súlade s § 151 OSP neuplatnil.

Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.